

Ciril Mlinar-Cic (BESEDILO in FOTOGRAFIJE)

MAX Z BLEDA

V lovu na fotografijo največje znane slovenske sladkovodne ribe

Orjaška Maxova glava je bila zagozdena med vezna tramova. Veliki ribak je počival mirno, z očesci obrnjenimi v spodnjo stran betonskega sprehajališča.

PO NOČNI NEVIHTI JE BIL NA BLEDU POMLADNO SVEŽE, čeprav je bilo sredi poletja. Grad na skali je bil že obsijan s soncem, kopališče pa se je še sramežljivo skrivalo v meglicah. Blejsko jezero se je prebujalo na svojevrsten način. Mladi po srcu vseh starosti so tekali sem ter tja v živobarvnih športnih opravah, tisti manj poskočni pa so si pomagali s sprehajalnimi palicami. Nihče ni hotel zamuditi prelepega jutra. Tudi jaz ne.

Kopališče pod grajskim hribom je bilo še zaprto, ko sem ob čolnarni stopil v vodo. Tiho sem legel med rastlinje in nastavljal kamero za snemanje. Obkrožili so me zvedavi ostrži in med vsakim dolgim presledkom, ki sem ga napravil med dvema izdihoma, so po strmem bregu priplavali do mene radovedni krapci. Z zajetnimi telesi so bili videti štorasti kot napol napihnjene ribe napihovalke. Zavil sem med stebre pod čolnarno. Od tod so krapci prihajali in se spet vračali v temna skrivališča. V korenu med stropom in dnem jih je bilo največ. Če sem se jim približal, so me debelo gledali in migljali s posrečenimi poarotskimi brki. Toda pri vsakem izdihu so impulzivno odplavali.

Med stebri pod kopališčem pa se je prava predstava šele začela. Kadar sem zadržal dih še malce dlje, kolikor sem pač zmož, me je obkrožilo kar nekaj deset brkatih debeluhov. Med seboj se niso razlikovali samo po obliki in velikosti, ampak tudi po vrsti. Na dnu

plavalnega bazena, ki sem ga prepoznal po svetlobnih stropnih režah, jih je bilo največ. Temačen prostor, podprt z visokimi piloti in prepreden s tankimi prameni sončnih žarkov, je bil na tistem mestu najvišji in se je najgloblje zajedal pod obalo. Tam je bilo zavetišče tudi za ribje mladice. Na tisoče za prst velikih ribic, ki so spominjale na steklaste koralne ribice, je lebdele v nekaj metrov debeli plasti vode. Ko sem nehote pomislil na trope in koralno morje, se mi je nenadoma zazdela primerjava smiselna: zavaljeni krapci bi bili lahko namesto kirnj (le da jih je bilo tu mnogo več na kupu), pod stropom in ob poševnih veznih tramovih so nepremično lebdele ščuke, ki bi jih zlahka zamenjal za barakude, sem in tja je po murensko priplaval kak metrski som in ves mali drobiž okoli mene mi je za hip predstavljal koralne ribice. Le koralnega rifa ni bilo in voda je bila jezersko motna. Iz sanjarjenja me je predramil zarjavel ukrivljen žebelj, na katerega sem se nataknil in si strgal obleko. Še ravno pravočasno, da sem zagledal najprej bele, navzven ukrivljene tipalke, nato široko glavo s prav tolikšnim gobcem in za njo plapolajoče, z boka stisnjeno telo. Ko se je riba razkrila v vsej svoji dolžini, pa se mi ni zdelo več tako velika, vsaj za soma ne.

“Lepo, lepo, si videl tudi Maxa, pod Toplicami?” me je vprašal izkušen blejski potapljač, ko sem se mu pohvalil s prelepim doživetjem. Max je priljubljen ▶

som velikan, ki naj bi meril dva, po nekaterih trditvah celo tri metre in je pogost v blejskih ribiških štorijah.

“Videl sem ga,” sem odvrnil, “ampak če mene vprašaš, nima več kot meter in pol.”

“Ha, ha, ti ga bom jaz pokazal, tisto gotovo ni bil pravi, kar pripravi se,” se je takoj ponudil.

Teren pod hotelom Toplice je bil podoben tistemu pod grajskim hribom. Strm breg, podporna drevesna debla, polmrak in obilica rib. Krapov je bilo nekoliko manj, zato pa je bilo več smučev. Na posamezne ščuke in manjše some se tokrat nisem niti oziral. Zdaj sem prišel gledat nekaj večjega, soma, ki je pred kratkim ugriznil potapljača! Le za hip je izginila potapljačeva roka v velikem gobcu, takoj nato jo je izpljunil. Je bilo to opozorilo tečnemu vsiljivcu ali se je som zmotil in jo zaradi reflektorja, ki mu je svetil v oči, zamenjal za grizljaj? Kakorkoli že, potapljač si je ugriz dobro zapomnil in je še dolgo v bifeju razkazoval Maxov odtis.

Priplavala sva na kraj, kjer je pod stropom za zadnjimi piloti manjša vot-

lina. Potapljač se je vznemiril in z roko pokazal za podpornike. Potegnil sem se še bolj naprej in predse nastavil fotoaparata kot ščit. Obračal sem glavo levo in desno, da mi ne bi kaj ušlo, dokler nisem zagledal dolgih belih tipalk, široke glave s prav tolikšnim gobcem in za njo vitkega telesa, ki pa prav gotovo ni bilo daljše od metra in pol. To je torej Max, velikan? A še preden je izginil za tramovi, je za njim iz teme priplaval pravi blejski orjak. Iz dvakrat širše glave kot pri predhodniku sta mu kot bodali štrleli smešno kratki tipalki. Ko je plaval mimo podpornih stebrov, sem lahko primerjal njegovo velikost. Bil je širši od najdebelejšega pilota. A razen široke glave z nenehno raziskujočimi tipalkami ni bilo na njem nič debelega in zavaljenega. Res je imel

SOM (*Silurus glanis*) je v Sloveniji splošno razširjen. Živi v mračnih predelih jezer in nižinskih rek. Dejaven je ponoči. V dolžino zraste povprečno od enega do dveh metrov in tehta od 30 do 60 kilogramov. Prehranjuje se z ribami in je največji slovenski plenilec. Očividci so dolžino soma Maxa, ki živi v Blejskem jezeru, ocenili na približno dva metra in pol. Največjega slovenskega soma so ujeli letos pri Lenartu. Meril je 245 centimetrov in tehtal 80 kilogramov. Rekordna velikost po “Fish base” pa je pet metrov in teža 306 kilogramov. Doživi lahko 30, po nekaterih virih celo 50 let.

trebuh nekoliko bombiran, a kljub velikosti je Max vitka žival z elegantno gibljivim trupom. Glavo in zadnji del trupa je imel položena na prečna nosilca, ki povezujeta dva stebra. A med njima je bilo več kot za meter in pol vode! Koliko neki ga je gledalo še čez? V nekaj trenut-

kih sem se povsem umiril. Vedel sem, zdaj zdaj bo moj! Najprej sem se umaknil malo nazaj, da sem vsega videl v iskalu, in pritisnil. Ta bo zgolj dokumentarna, za primerjavo velikosti. Potem sem se mu približal na seženj in naredil še dva posnetka trupa in glave od strani. Plavut pri škrgah ima malo razcefrano in na koncu je rdečkasta, kot bi se ranil na železju ali pa ga je nekaj obzrla. A mislim, da ga v tem jezeru ni junaka, ki bi se spraval nadenj! Šele ko sem imel posnetke “za vsak slučaj” narejene, sem si upal narediti še njegov portret od spredaj. Vedel sem, da bo, ko mu bo blisknilo v oči, najverjetneje odplaval. Pomaknil sem se povsem k njemu in obrnil aparat za pokončni posnetek, da stranski pilot ne bi delal sence. Še naprej je mirno ležal in me opazoval s svojima gumbkoma, obrnjenima malce navzgor, kot bi ga ne zanimalo, kaj se dogaja na dnu pod njim. Šele zdaj sem videl, kako mogočna žival je. Široko glavo, na kateri se kot visoko razumno čelo dviga greben, je imel rahlo zagozdeno med vodoravna nosilca. Na njej je nekaj brazgotin in prask. Pritisnil sem na sprožilec in imel sem ga! Upal sem le, da sem nastavil pravilno zaslonko. Kakor sem predvidel, je som trznil in se zasukal. Imel sem le še toliko časa, da sem ga dobil v gibanju, naslednji hip ga že ni bilo več. A ko sem se vračal, sem ga še enkrat srečal. Spet je ležal pod stropom. Voda okoli njega je bila še vedno motna, zato sem ga pustil pri miru. Najbrž si je oddahnil, ko so moji zoprni mehurčki končno zamrli, in je slišal le še vajene zvoke: čofotanje kopalcev in nad glavo zadušene korake sprehajalcev z vsega sveta. □

Ciril Mlinar-Cic, 52, podvodni fotograf, snemalec in pisec podvodnih zgodb, zahaja pod gladino že 39 let. Snema predvsem naravoslovne filme, za katere

pogosto piše tudi scenarije in jih režira. Trenutno ima v delu kar šest podvodnih filmov.

An underwater photograph showing a dense school of small fish swimming in a blue, slightly hazy environment. Several large, weathered pieces of driftwood are scattered throughout the scene, creating a complex structure. In the foreground, a larger fish, possibly a sea bream, is visible, resting on the sandy bottom near some driftwood. The lighting is natural, highlighting the textures of the wood and the scales of the fish.

V mraku podpornih pilotov je
raznovrstnih rib v izobilju.
Ob dnu se zadržujejo
jekleni smuči.